

לאו¹ ממונו דבעל כלב הוא – It is not the money of the dog's owner

OVERVIEW

The גמרא asks, according to ר"ל that אשו משום ממונו, why should the בעל הכלב pay for the fire which his dog caused, since the fire is not the possession of the בעל הכלב. The גמרא discusses the assumption of the תוספות that the owner is certainly not liable for the fire his dog caused.

- בעל הכלב explains that it is not the possession of the תוספות

דהוא לא הדליקו² ועל אש של כלבו לא חייבתו תורה -

Since the בעל הכלב did not ignite this fire, and the תורה did not obligate the owner to pay for his dog's fire –

תוספות questions this assumption that he is not חייב for his dog's fire:

ואף על גב דלגבי בור אצטריך מיעוט איש בור ולא שור בור -

And even though regarding a בור we require an exclusion where the תורה writes כי יכרה איש בור (if a man digs a pit) but there is no obligation to pay if one's ox digs a pit -

כדאמרין בשור שנגח את הפרה (לקמן דף מח, א³ ושם) תרי איש כתיב⁴ -

As the גמרא states in הפרה את השור שנגח את הפרה, 'the word איש is written twice'. However regarding אש there is no דרשה to exclude a שור, why therefore is the גמרא certain that one is not liable for the אש של כלבו?!

תוספות replies:

מכל מקום פשוט ליה לגמרא משום [איזה] דרשא⁵ דפטור על אש בהמתו⁶ -

Nevertheless it was obvious to the גמרא that one is not liable for his animal's fire because of some דרשה (which we are not aware of); the גמרא knew this -

¹ This תוספות ד"ה דאדיה previous תוספות should precede.

² It is obviously not his technically, for it belongs to the בעל הגחלת; however תוספות previously (בד"ה אשו משום ממונו) taught even if the fire is not yours you are liable if you kindled the fire, therefore תוספות writes here that it is not his fire since he did not ignite it.

³ See לקמן נא, א.

⁴ The תורה writes (שמות [משפטים] כא, לג) that כי יכרה איש בור או כי יפתח איש בור. We derive from the words איש, a) that only one is liable (איש ולא שנים) and b) that איש בור ולא שור בור.

⁵ See 'Thinking it over'.

⁶ This does not mean that the תורה (somewhere) exempts one from paying if his animal made a fire, for here we see (according to ר"י) that the בעל הכלב is liable for the entire גדיש. Rather the דרשה might state that the damage caused by an animal through אש is not included in the category of אש, but nonetheless it can still be considered חציו or צרורות of this animal (if אשו משום חציו). See 90-93 # אוצר מפרשי התלמוד.

דג' אבות נאמרו בשור⁷ ולא יותר:

For the ברייתא taught us that **there are three אבות by שור** (namely, שן ורגל קרן), **but no more** than three, and if one would be liable on אש בהמתו there would have been an additional אב by שור.

SUMMARY

There must be some דרשה that one is not liable for the fire caused by his animal (as the אב or תולדה of אש).

THINKING IT OVER

Can we say that when תוספות writes⁸ that פשוט ליה לגמרא משום [איזה] דרשא דפטור על אש, he means (as תוספות concludes) that the דרשה teaches that there are only three אבות by שור (and not a fourth⁹ – אש)?¹⁰

⁷ See ב,ב.

⁸ See footnote # 5.

⁹ This would (seemingly) alleviate the difficulty mentioned in footnote # 6.

¹⁰ See בית לחם יהודה אות קלט.